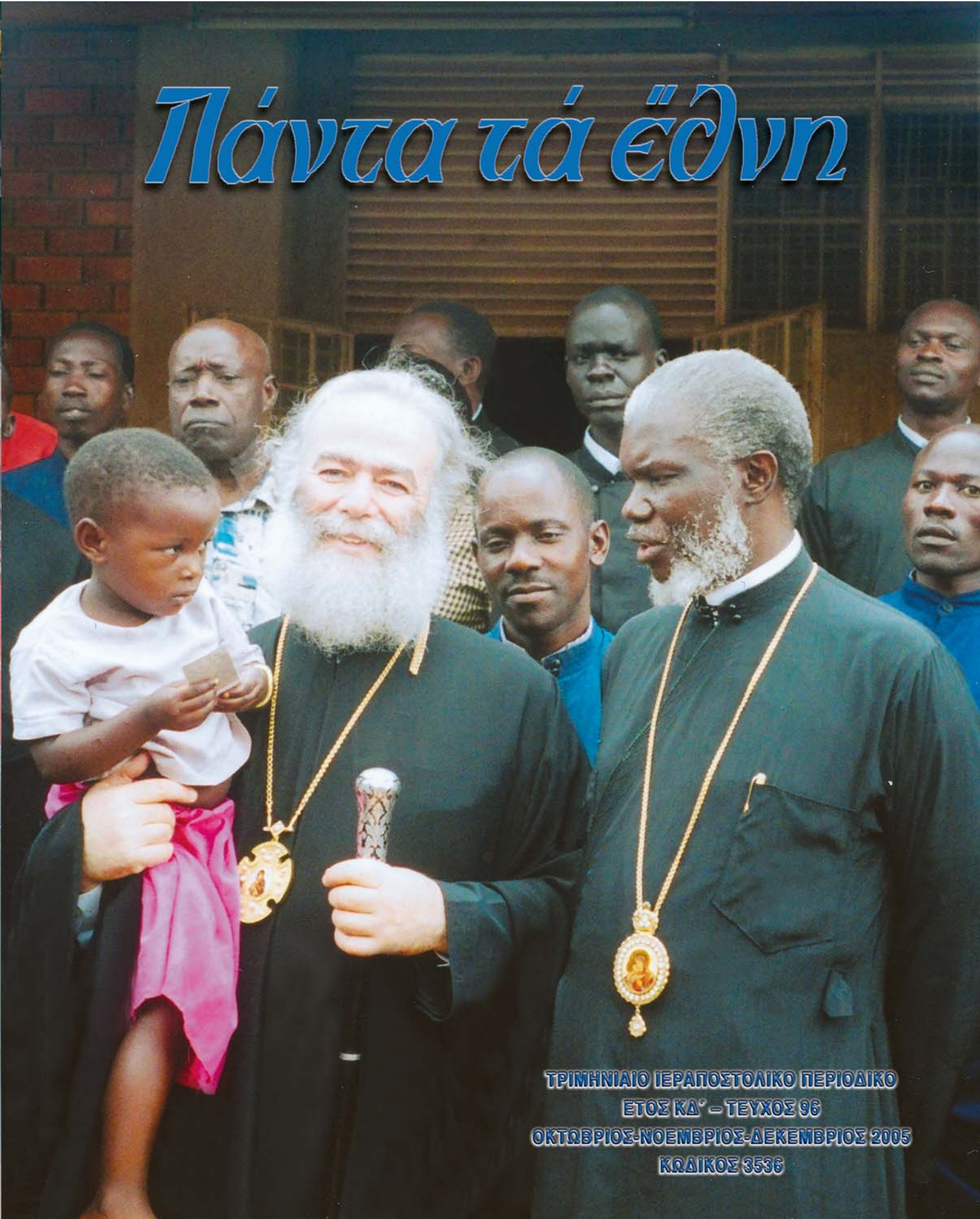

Πάντα τὰ ἔθνη

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ
ΕΤΟΣ ΚΔ' - ΤΕΥΧΟΣ 96
ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ-ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ-ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2005
ΚΩΔΙΚΟΣ 3536

Σημειώσεις από μία έκτακτη επίσκεψη καί αποστολή βοήθειας στό Βόρειο Καμερούν

22.8.05 Από τη στιγμή που επέστρεψα από την Ελλάδα πολλὰ μηνύματα έρχόντουσαν καθημερινά από τό Βορρά. Λόγω της καθυστέρησης των βροχών και της παρατεταμένης ξηρασίας άργησε η σπορά του μίλι-μίλι, σώθηκαν τὰ αποθέματα, άρχισε νά όργιάζει η μαύρη αγορά και τὰ πάντα ανέβηκαν σέ ύψη άπρόσιτα για τή φτώχεια των ανθρώπων.

“Βοηθήστε μας ό κόσμος δέν έχει τίποτα νά φάει...”

Έστειλα δύο υπαλλήλους νά αγοράσουν ρύζι και νά τό μοιράσουν στις ένορίες. Άργότερα άποφάσισα νά πάω ό ίδιος σκεπτόμενος τίς δυσκολίες των διαδικασιών.

“Όλοι μέ απέλησαν περιγράφοντας τίς δυσκολίες της έποχής. ““Όλα είναι μιά λίμνη, δέν θά μπορέσετε νά πάτε πουθενά σύν τό ότι δέν έχουμε αυτοκίνητο κατάλληλο”.

Είπα νά μίν άκούσω τίποτα και νά πάω... και ό Θεός βοηθός.

Έκινήσαμε μετά από τρείς άναβολές της πτήσεως Γιαουντέ-Γκάρουα. Θά κερδίζαμε χρόνο και τὰ 2/3 της διαδρομής πηγαίνοντας άεροπορικώς και εκεί θά νοικιάζαμε αυτοκίνητο για τό υπόλοιπο.

Κατά τήν άφιξη μας στη Γκάρουα μάς περίμενε μιά έκπληξη. Οι μισές άποσκευές μας έμειναν στό Γιαουντέ!! “Όταν ζητήσαμε εξηγήσεις από τόν υπεύθυνο της εταιρείας μάς άπάντησε στωικά και

άφρικανικά: “Δέν υπάρχει κανένα πρόβλημα- ήταν πολλοί οι επιβάτες και πολλές οι βαλίτσες και άποφάσισαν, έρήμην των επιβατών, νά αφήσουν μερικές στό Γιαουντέ!! Έλήτε μετά δύο ήμέρες νά τίς πάρετε”. Προσπάθησα νά καταλάβω τήν άπλοτήτητα της σκέψης αυτής μά κατέστη άδύνατον. Φαίνεται διατηρώ ισχυρές άκόμα σχέσεις μέ τόν ευρωπαϊκό τρόπο σκέψης και συμπεριφοράς, τό κατέγραψα ως ένα μείον για τόν έαυτό μου.

Παρέμεινε ό ένας από τούς δύο υπαλλήλους για τήν παραλαβή των άποσκευών και τήν έπομένη τό πρωί ξεκινήσαμε για τό ιεραποστολικό κέντρο του Κατράνγκ.

Στό δρόμο παρατήρησα πόσο είχαν αλλάξει τὰ πάντα μέ τίς βροχές, ό έρημος και άνυδρος τόπος είχε μετατραπεί σέ ένα άπέραντο πράσινο σέ όλες τίς διαβαθμίσεις του και σέ μιά άπέραντη λίμνη μέ ποικίλες διακυμάνσεις του βάθους της.

Στό δρόμο μάθαμε ότι θά ήταν άδύνατον νά φθάσουμε στό Κατράνγκ, λόγω των λιμνών που είχαν δημιουργηθεί, άλλιάξαμε, λοιπόν, τὰ σχέδια μας και κατευθυνθήκαμε προς τήν Ντατσέκα.

Πέντε χιλιόμετρα πριν φθάσουμε τό αυτοκίνητό μας σταμάτησε άκριβώς μέσα σέ μιά λίμνη μέσα στό δρόμο. Είχε μπει νερό στό φίλτρο άέρος και από εκεί στη μηχανή, η όποία έσβησε. Δέν υπήρχε άλλος τρόπος, βγάλαμε τὰ παπούτσια μας και μπήκαμε στό νερό μήπως και τό μετακινήσουμε.

Σέ πέντε λεπτά μαζεύτηκε κόσμος πολύς, ήταν οι άθεατοι παρατηρητές, δήθεν άδιάφοροι που μάς παρατηρούσαν κατά τή διαδρομή μας. Δέ μόρεσα νά δώ ούτε νά καταλάβω από που ξεπετάχτηκαν και για πότε όλοι μαζί σπρώχνοντας ξεκολλήσαμε τό άμάξι. Έμελλε νά προσπαθήσουμε πολλές φορές μάταια νά τό βάλουμε μπρός και νά περιμένουμε τρείς ώρες μέχρι νά έλθει σέ βοήθεια ένα τζίπ της περιοχής.

“Όλες αυτές τίς ώρες τὰ παιδιά και οι νέοι που μάς βοήθησαν έκαναν συσκέψεις, άποφάσιζαν και μετά όλοι μαζί σηκώνονταν και έσπρωχναν πότε μπροστά και πότε πίσω- ήλπιζαν ότι μέ τήν όπισθεν θά ήταν καλύτερα τὰ πράγματα. Άρκετοί περαστικοί σταματούσαν, έλεγαν τή γνώμη τους και ξαναπροσπαθούσαν όλοι μαζί.

Κανένας όμως, δέ δίστασε νά μπει και νά ξαναμπει στη λίμνη για χατήρι μας. Μιά αυθόρμητη συμπεριφορά που τήν επιβεβαίωσαν τὰ γεγονότα των έπόμενων ήμερών, καθότι κολλήσαμε και ξανακολλήσαμε στη λίμνη δεκάδες φορές, σέ δεκάδες διαφορετικά σημεία και παντού διαφορετικοί άνθρωποι περαστικοί είχαν τήν ίδια άλληληλέγγυα συμπεριφορά.

Άπρόοπτα συμβάντα, φαινομενικά άσήμαντα, που αν τὰ σκεφθείς σέ όδηγούν σέ μιά αυτοκριτική της ευρωπαϊκής άδιάφορης συμπεριφοράς, που έχει τόσο βαθειά κατακτήσει, πλίν εξαιρέσεων, τόν πολιτισμένο χώρο, πρώτο και δεύτερο κόσμο.

Μέ τραγούδια και χορούς μάς υποδέχθηκε ό κόσμος τή νύχτα στη Ντατσέκα.

Μέσα στό σκοτάδι ένα τραγούδι σέ αντιφώνηση μέ τό χορό έξιστορούσε ήδη, σαν ιστορικό γεγονός, αυτό που ήλθαμε νά κάνουμε. Ένα τραγούδι μέσα στό σκοτάδι που μάς τύλιγε μέ ένα φωτεινό πέπλο άγάπης και ευγνωμοσύνης.

Στη Ντατσέκα μείναμε νά διανυκτερεύσουμε σ' ένα γιαπί που μάς έξασφάλιζε σχεδόν μόνο στέγη, καθώς δέν υπήρχαν πόρτες και παράθυρα, εύτυχώς όμως, ό καιρός ήταν ζεστός και για δύο μέρες δέν είχε βρέξει.

23.8.05 Έπισκεφθήκαμε τή Ντούκουλα, για νά δούμε τίς έργασίες άποπερατώσεως του άγροτικού ιατρείου. Πρέπει νά τοποθετηθούν οι πόρτες και τὰ παράθυρα.

Άκολούθησε σύναξη των ιερέων της περιοχής. Θέμα η κατασκευή πρόχειρων ναών από τουβλάχωμάτινα, όπου υπάρχουν, χορτοκαλύβες ή ναούς κάτω από δένδρα. Γραφειοκρατικές διαδικασίες για τούς τίτλους ιδιοκτησίας των δωρηθέντων οικοπέδων.

Τό βράδυ κατάκοποι από τίς δυσκολίες και τὰ συνεχή κολλήματα του αυτοκινήτου στη λίμνη, γυρίζουμε στό γιαπί. Η ζέστη είναι άφόρητη και τὰ κουνούπια τσιμπούν μανιωδώς άλλά δέν γίνεται κάπως άλληλιώς. Εύτυχώς η κούραση υπερισχύει των κουνουπιών και κοιμόμαστε.

24.8.05 Μετά πολλές δυσκολίες φτάσαμε στη Γιάγκουα μιά καθαρά, σχεδόν, μουσουλμανική πόλη. Έδώ αγοράσαμε τό ρύζι μετά από σκληρές διαπραγματεύσεις μέ τό μουσουλμάνο χονδρέμπορο. Ζητούσε παραπάνω από ό,τι είχαμε συμφωνήσει τήν προηγούμενη έβδομάδα, μέσω του γιατρού, που έχει τήν ευθύνη του άγροτικού ιατρείου στό Κατράνγκ, γιατί η ζήτηση ήταν μεγάλη λόγω της γενικής πείνας.

Μετά από μακρές συζητήσεις και άφου πολλές φορές αναφέραμε τήν άγάπη του Θεού και ότι δέν θά τό έμπορευτούμε άλλά θά τό μοιράσουμε στόν κόσμο, έκάμφθη όλίγον και η αγορά έγινε. Συνείσασαμε τίς διαδικασίες για τήν άπόκτηση τίτλων και άργά τό βράδυ έπιστρέψαμε στό γιαπί, που είχε γίνει πρόσκαιρα η βάση μας.

25.8.05 Πρωί-πρωί ξανακατεβήκαμε στη Γιάγκουα όπου άρχισε η όδύσσεια του νά βρούμε καμιόνι νά φορτωθεί τό

ρύζι και να μεταφερθεί. Πάνω πού είχαμε τελειώσει ήλθε μία ομάδα από κλημιοφόρους μουσουλμάνους πού άρχισαν να φωνάζουν διάφορα. "Όταν μου έξηγησαν κατάλαβα ή μάλλον προσπάθησα να καταλάβω. Ήταν κάποιου είδους συνδικάτο και άπαιτούσαν να πληρωθούν για τό καμίονι με τό ρύζι. Χωρίς να πληρωθούν τό καμίονι δέν θά μπορούσε να φύγει.

Μετά από διαπραγματεύσεις και άφοϋ κατάλαβα ότι αν δέν δίναμε κάτι θά κινδυνεύαμε στό δρόμο, ύποχώρησα και ξεκινήσαμε. Ό οδηγός ξανασταμάτησε στην έξοδο της πόλης έπρεπε να πληρώσουμε και τά φυλάκια του δρόμου, άλλιοιώς θά μέναμε κάνα δυό μέρες σε κάθε φυλάκιο.

Έκανα καλά και ξαναύποχώρησα, γιατί άρχισε να βρέχει. Μετά από μία έξαντλητική πορεία λόγω της άσχημης κατάστασης των δρόμων, άργά τά μεσάνυκτα ξεφορτώσαμε τό ρύζι στό γιαπί, πού μέναμε. Δέν είχαμε άσφαλιότερο μέρος.

26.8.05 Σκεφτόμαστε αν θά ήταν αρκετά ένδεκα σακκιά των πενήντα κιλών, πού είχαμε σχεδιάσει να μοιράσουμε σε κάθε μία από τις δέκα ένορίες. Την άπορία μου την έλυσε τις επόμενες ήμέρες ή επίσκεψη ενός κρατικού λειτουργού, ό οποίος με ευχαρίστησε για την πρωτοβουλία και μου έξηγησε ότι ή κρατική μέριμνα στα μεγάλα μόνον χωριά είχε άποστείλει άρχικά μία μεγάλη ποσότητα, ή οποία στό δρόμο μειώθηκε, μόλις πέντε σακκιά των πενήντα κιλών. Για τά μικρά χωριά δέν γινόταν καθόλου λόγος.

Κατά τις δέκα τό πρωί μοιράσαμε τό ρύζι στην ένορία των άγιων Ραφαήλ, Νικολλάου και Ειρήνης στην Ντατσέκα.

Όταν είδα τον κόσμο πού είχε συγκεντρωθεί, εύχήθηκα οι Άγιοι να κάνουν ένα θαύμα να φθάσει για όλους. Όρθόδοξοι, Μουσουλμάνοι, Καθολικοί, Άνιμιστές, όλοι πήραν. Ζήτησα από τον

κόσμο να βοηθήσουν τη διανομή και πρώτα να πάρουν οι ήλικιωμένοι, μετά όσες μητέρες κουβαλούσαν πάνω τους παιδιά και μετά όλοι οι άλλιοι.

Μία ώρα μετά είχαμε τελειώσει και από όλων τά χείλη άκουγόταν ένα παρατεταμένο "σουσσέ-σουσσέ-σουσσέ", πού στη γλώσσα των Τιπουρί σημαίνει: "ευχαριστούμε-ευχαριστούμε".

Όταν ξεκινήσαμε να φύγουμε τέσσερις, πέντε γυναίκες πού περίμεναν τη στιγμή άρχισαν με τά χέρια να μαζεύουν τά ελάχιστα σπυριά ρυζιού, πού είχαν πέσει κατά τη διανομή πάνω στα σκαλοπάτια της εκκλησίας!!

Άκοιούθησαν οι ίδιες σκηνές στην ένορία του άγιου Γερασίμου στό Γουάι και της άγίας Ειρήνης στό Τσατίμπαλι. Έδώ συνέβη και τό έξής: Δύο γυναίκες βοήθησαν σιγά-σιγά να έλθει να πάρει ρύζι μία υπερχηλιωμένη γυναίκα, ή οποία έτρεμε. Όταν με πλησίασε ή ύποβασταζόμενη άρχισε να τρέμει πολύ πιό αισθητά. Παρατήρησα ότι όλος ό κόσμος άρχισε να γελάει με κάτι πού μουρμούριζε ή γριά, πού έτρεμε μέχρι πού όλοι ξέσπασαν σε γέλια.

Όταν της έδωσα τό ρύζι, κάτι είπε ξανά και παραδόξως άρχισε μόνη της να φεύγει τρέχοντας και φωνάζοντας, προκαλώντας τρανταχτά γέλια στην όμηγυρη. Δέν είχε δει ποτέ στη ζωή της λευκό και δέν πίστευε από όσα είχε άκούσει ότι υπάρχουν καλοί λευκοί... κατάλοιπα και μνήμες της άποικιοκρατίας.

Τό βράδυ έφθασαν μία ομάδα νέων άγοριών και κοριτσιών από τό Κατράνγκ πού θά μετέφεραν τό ρύζι με τά πόδια για να γίνει ή διανομή την επόμενη μέρα.

Μοιράσαμε τό ρύζι σε περισσότερα σακκιά, ούτως ώστε να μεταφέρει ό καθένας είκοσι κιλά, τά φόρτωσαν στό κεφάλι και άφοϋ ισορρόπησαν τό φορτίο σχημάτισαν μία μεγάλη γραμμή και ξεκίνησε ή πορεία. Μετά από πέντε λεπτά άρχισαν οι φιγοϋρες τους να χάνονται μέσα στις πυκνές φυτείες του μίλι-μίλι...

27.8.05 Τό πρωί, μετά τη θεία Λειτουργία στο ναό των άγιων Ραφαήλ, Νικολλάου και Ειρήνης, ξεκινήσαμε με τά πόδια για τό ιεραποστολικό κέντρο των άγιων Δώδεκα Άποστόλων στο Κατράνγκ, μαζί μου οι ιερείς π. Διονύσιος και π. Ειρηναίος.

Περπατούσαμε ξυπόλητοι, όπως όλος ό κόσμος λόγω της λάσπης και του νερού. Με είχαν προειδοποιήσει ότι τό νερό σε μερικά σημεία φθάνει μέχρι τη μέση. Τό θεώρησα λίγο ύπερβολή, άλλιά όταν φθάσαμε στο πρώτο σημείο προσγειώθηκα στην πραγματικότητα.

Σηκώσαμε όσο ήταν δυνατόν τά ρούχα μας και άκοιούθησαμε σε σειρά τους κατοίκους της περιοχής, πού με πολύ φυσικότητα έμπαιναν μέσα στο νερό και περπατούσαν με ό,τι μετέφεραν να ισορροπεί στο κεφάλι τους.

Βάδιζαν σιγά-σιγά σε ένα μονοπάτι μέσα στο νερό.

Για μένα ήταν άδιανόητο να δώ ό,τιδήποτε, τό μονοπάτι όμως υπήρχε και αν έκανες λίγο δεξιά ή άριστερά υπήρχε κίνδυνος να βρεθείς όλοκληρος μέσα στο νερό. Μου είχαν παραγγείλει ότι για να περπατάς στη λάσπη του βυθού σταθερά και να μη γλιστρās, έπρεπε να βυθίζεις πρώτα τά δάκτυ-

λα του ποδιού και μετά να άκουμπās τό πέλιμα. Τό πώς δέν έπεσα μέσα στο νερό ήταν ένα θαύμα.

Παρακολουθούσα μία μητέρα με την κόρη της, πού πήγαιναν μπροστά μου έχοντας καθεμιά έναν μπόγο στο κεφάλι· όχι μόνον ισορροπούσαν, άλλιά κάποια στιγμή πού ή μητέρα πάτησε ένα άγκάθι μέσα στη λάσπη, όχι μόνο δέν έπεσε, άλλιά στάθηκε άκίνητη στο νερό, ισορρόπησε στο ένα πόδι, λύγισε τό άλλο έτσι ώστε τό πέλιμα να φανεϊ πίσω της και με την άφή, χωρίς να μπορεί να κοιτάξει πίσω λόγω του φορτίου στο κεφάλι, ξεκόλλησε τό άγκάθι και συνέχισε την πορεία της.

Μπήκαμε και βγήκαμε πολλήs φορές σε τέτοιες λίμνες· μετά τό νερό μέχρι τά γόνατα ήταν κάτι τό πανεύκολο, σχεδόν μία ευχαρίστηση!

Φτάσαμε πολύ κοντά στο ιεραποστολικό κέντρο άλλιά μόλις στα πενήντα μέτρα μπόρεσα να διακρίνω ξαφνικά τό ναό των άγιων Δώδεκα Άποστόλων. Τό τοπίο μετά τη σπορά του μίλι-μίλι είχε

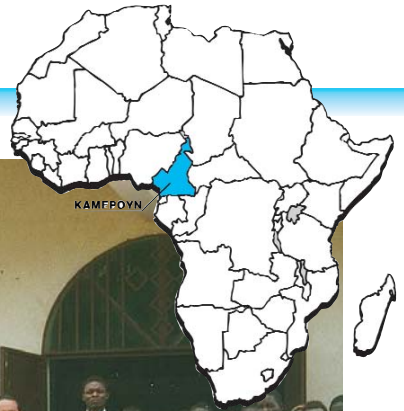

Πάντα τά έδνη

Πρός τό Κατράνγκ με τον π. Διονύσιο.

Στό ιατρείο του ιεραποστολικού κέντρου στο Κατράνγκ.

Στιγμιότυπα από τή διανομή ρυζιού.

γίνει αγνώριστο και απροσπέλαστο για τα μάτια μας καθότι τα φυτά αυτά, που ανήκουν στην ίδια οικογένεια με το καλαμπόκι, φθάνουν τα δύομισι μέτρα.

Στό δρόμο τα παιδιά και οι κάτοικοι προστέθηκαν στη συνοδεία μας με ένθουσιασμό και καλωσορίσματα.

Ήταν Σάββατο, έτσι βρήκαμε μία μεγάλη ομάδα γυναικών με μικρά παιδιά στην πλάτη να περιμένει έξω από το ιατρείο για να εξηγήσουν το πρόβλημά τους και να πάρουν την κατάλληλη συμβουλή και φάρμακα. Ευχαρίστησα το γιατρό για την πιστότητά του στο πρόγραμμα του ιατρείου και για την αυτοθυσία του να έρχεται με τέτοιες συνθήκες. Μοῦ ἀπάντησε ευγενικά: *“Εδῶ γεννήθηκα Σεβασμιώτατε, ἐδῶ εἶναι ὁ τόπος μου καί τόν ἀγαπῶ”*.

Μαζεύτηκε με την καμπάνα ο κόσμος στην εκκλησία. Τους μίλησα για λίγο και μετά άρχισε η διανομή. Μετά δύο ώρες πήραμε το δρόμο της επιστροφής από ένα ἄλλο πέρασμα λίγο βαθύτερο ἄλλῃ, θεωρητικά, συντομότερο.

Όταν περνούσαμε ο π. Διονύσιος μοῦ εἶπε: *“Εδῶ αὐτή τήν ἐποχή μετοικοῦν γιά λίγες μέρες οἱ ἵπποπόταμοι ἀπό τή διπλανή λίμνη καί κυριολεκτικά καταστρέφουν τίς φυτεῖες, ὅταν ἔρχονται. Φέτος, ἐπειδή οἱ βροχές ἦταν πολλῆς καί ἀνέβηκε τό νερό τῆς λίμνης, ἐλπίζουμε ὅτι ἴσως δέν ἔλθουν, διαφορετικά πᾶνε χαμένοι οἱ κόποι τῶν ἀνθρώπων”*.

Βρεγμένοι και ἡσπασμένοι φθάσαμε τό ἀπόγευμα στό γιαπί μας στή Ντατσέκα. Μετά δεκαπέντε λεπτά χτύπησε ἡ καμπάνα γιά τόν Ἑσπερινό.

28.8.05 Πορεία με τό αυτοκίνητο να κολλᾷ σε διάφορα σημῆα στή λᾶσπη γιά τό Βιρί. Ὑπολογίζαμε να προφθάσουμε τή Λειτουργία στήν ὑπαίθρια ἐκκλησία τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος καί μετά τή Λειτουργία να βάζαμε τό θεμέλιο λίθο γιά τό κτίσιμο τοῦ ναοῦ καί

ἔπειτα να κάνουμε τή διανομή τοῦ ρυζιοῦ στους κατοίκους τῆς περιοχῆς.

Κατά τήν πορεία πρὸς τό Βιρί κολλήσαμε μερικῆς φορές, βγάλαμε τά παπούτσια, σηκώσαμε τά ρούχα μας καί ἀρχίσαμε να σπρώχνουμε... ἦταν ἓνα πανέμορφο πριονό καί ἐκεῖ πού σπρώχναμε δίπλα στίς μικρές πρόσκαιρες λίμνες ὀλάνοιχτα νούφαρα να ἐπιπλέουν... οἱ πάπιες εἶχαν γεννήσει καί ἦταν μία ὁμορφιά να τίς βλέπεις να διασχίζουν τά νερά με τά μικρά τους... παντοῦ, σε κάθε βῆμα πανέμορφα μικρά ἄνθη... τοπία εἰδυλησιακά, παραδεισένια... ἓνα τοπίο πού με καθήλωσε. Κι ὅμως μέσα σ' αὐτήν τήν ὁμορφιά καί κάτω ἀπό τίς ἀσύλληπτες τροχιές παράξενων, τροπικῶν πουλιῶν, ἓνας μουσικός, ἀγνωστος κόσμος ἀνάσαινε με δυσκολία, ἀγγίζοντας τόν ἐπιθανάτιο ρόγχο. Δέν ξέρω γιατί, μά ἔνωσα γιά πρώτη φορά να καταλαβαίνω σε βάθος αὐτό πού αἰῶνες τώρα κηρύττει καί ψάλλει ἡ Ἐκκλησία: *“...καί διὰ τῆς ἁμαρτίας εἰσῆλθεν ὁ θάνατος εἰς τόν κόσμον...”*.

Τό αυτοκίνητό μᾶς ἄφησε στά μισά τοῦ δρόμου, ἦταν ἀδύνατον να προχωρήσει. Κατεβήκαμε να συνεχίσουμε ξυπόλητοι με τά πόδια στήν ἄβαθνη λίμνη. Σιγά-σιγά ἄρχισα να διακρίνω τά διάφορα εἶδη τῆς λᾶσπης, εἶναι ἡ λᾶσπη πού γλιστράει, εἶναι αὐτή πού κολλᾷ, εἶναι καί αὐτή πού περπατιέται εὐκόλα ἄλλῃ ἐπειδή περιέχει κόκκους ἄμμου προκαλεῖ ἓνα μικρό πόνο στά πέλματα καί σε κάνει να περπατᾷς πιό γρήγορα.

Όταν φθάσαμε εἶχε ἀρχίσει ἡ Λειτουργία ἀπό τόν π. Παῦλο, ἱερέα καί δάσκαλο τῆς περιοχῆς. Ἄρχισε ἓνα μικρό ἀεράκι, πού δυσκόλεψε τά πράγματα, καθώς εἴμασταν βρεγμένοι, κανένας ὅμως δέν μετακινήθηκε ἀπό τή θέση του, οἱ μανάδες, ἀπλῶς, σκέπασαν τά μωρά με τίς μαντήλες, πού τίς βοηθοῦσαν ὅταν περπατοῦσαν ἢ δουλειαν να τά κρατοῦν στήν πλάτη τους.

Μετά τή Λειτουργία κατευθυνθήκαμε στό μέρος, ὅπου θά κτισθεῖ ὁ ναός τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος. Τελέσαμε τήν εἰδική, γιά τήν περίσταση ἀκοιουθία τοῦ Ἁγιασμοῦ, μίλησα λίγο γιά τήν προσωπικότητα τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος καί τή ζωή

του, πού στήν καθημερινότητά της ἔμοιαζε με τή ζωή τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ τοῦ τόπου καί τους προέτρεψα να κάνουν λίγο ἀκόμα κουράγιο να περάσουν οἱ δύσκολες μέρες...

Ἐπειτα κάναμε τή διανομή τοῦ ρυζιοῦ, μᾶς εὐχαρίστησαν πού δέν τους ξεχάσαμε καί πήραμε ξανά τόν ἴδιο δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς.

Ἄργά τό ἀπόγευμα, ἐνῶ παρακολουθοῦσα τήν ἐπισκευή τοῦ αυτοκινήτου μας –ἔσπασε κάτι στό σύστημα διευθύνσεως– ἀπό ἓνα αὐτοσχέδιο συνεργεῖο ἔξω ἀπό τό γιαπί μας, πλησίασε ἓνα ποδηλάτο, τό ὀδηγοῦσε ἓνας ἡλικιωμένος ἄνδρας, πίσω καθόταν μία γυναίκα με ἓνα παιδί στήν πλάτη της καί ἔκλαιγε. *“Ὅταν μᾶς ἔφθασαν, ὁ ποδηλάτης κάτι εἶπε στή γλώσσα τῶν Τιπουρί πού μοῦ τό μετέφρασαν ἀμέσως: “Μπορεῖτε να κάνετε κάτι; Βρήκα αὐτή τή γυναίκα στό δρόμο να κλαίει γιατί πέθανε τό παιδί της καί γύρισα να τήν πάω στό νοσοκομεῖο τῆς περιοχῆς, ἀλλῃ με τόσο νερό μᾶλλον δέν θά περάσει οὔτε τό ποδήλατο”*.

Πλησίασα καί ἔπιασα τό κεφαλάκι τοῦ μωροῦ, ἦταν ἀκόμα ζεστό. Δέν ἀνέπνεε, προσπάθησα να βρῶ τό σφυγμό του, τίποτα, ξανά τίποτα, κάποια στιγμή ἀναθάρρησα ἀπό κάτι σάν σφυγμό, σάν κίνηση. Ἦταν, ὅμως, οἱ βουβοί ἡχοί τῆς μητέρας, πού μετέδιδαν ἓναν παλμό, ἓνα τρέμουλο στό σῶμα τοῦ μωροῦ καί τό σῶμα της πού κρατοῦσε τό μικρό ζεστό. Εἶχε πεθάνει τά ξημερώματα ἀπό ὑψηλό πυρετό καί εἶχαν περάσει πάνω ἀπό δώδεκα ὥρες ἀλλῃ ἡ μάνα δέν ἤθελε να τό πιστέψει καί κρατοῦσε τό μικρό δεμένο πάνω της ὅλη τήν ἡμέρα μέχρι τό ἀπόγευμα, πού τή βρήκε ὁ ποδηλάτης Σαμαρείτης.

Τό σταύρωσα με ἓναν κόμπο στό λαιμό καί ἔδωσα κάποια χρήματα στόν ποδηλάτη να συνεχίσει τήν ἄσκοπη πορεία του καί να πληρώσει τό γιατρό γιά τό χατήρι καί τόν πόνο τῆς μάνας. Χάθηκαν σιγά-σιγά μέσα στή λᾶσπη καί τό νερό καί ἔμεινε μία θλίψη καί μία ἀπορία, πού κανένας δέ μποροῦσε να ἀπαντήσει καί οὔτε ἤθελε να τήν περιγράψει με λέξεις καί με λόγια. Ξαφνικά ἔνοιωσα μία ψύχρα... Ἦταν Κυριακή ἀπόγευμα καί στά πῶ

πολλά γνωστά μέρη τοῦ κόσμου ἑκατομμύρια ἄνθρωποι θά ξεκινούσαν γιά κάποια διασκέδαση ἢ ὁποῖα, ὅταν θά τελείωνε, γιά διαφορετικούς λόγους, θά τους ἔφερνε σε μία παρόμοια θλίψη καί ἀπογοήτευση.

29.8.05 Ξημερώματα πεταχθήκαμε ἀπό τόν ὕπνο ἀπό κάποιες σπαρακτικές γυναικείες φωνές, μέχρι να συνειδητοποιήσω τί συνέβαινε, οἱ φωνές ἀπομακρύνονταν. Βγήκαμε ἔξω να δοῦμε τί ἦταν.

Οἱ γείτονες μᾶς εἶπαν σιωπηλῶς, με ἓνα σεβασμό, θά ἔλεγα, τά κακά μαντάτα, μία ομάδα γυναικῶν ἀπό τό Κατράνγκ εἶχε ἔλθει ἀπό τήν Κυριακή γιά τό παζάρι, πού θά γινόταν τή Δευτέρα τό πρωί στή Ντατσέκα. Ἐμειναν σε μία κοντινή καλύβα να διανυκτερεύσουν καί πρὶν λίγο μία ἀπό αὐτές διαπίστωσε ὅτι τό μωρό της εἶχε πεθάνει. Ἐβαλε τίς φωνές καί πήρε τό μωρό τρέχοντας να γυρίσει στό σπίτι της στό Κατράνγκ. Οἱ ὑπόλοιπες τήν ἀκολουθοῦσαν ὀδυρόμενες.

Προσπάθησα να φαντασῶ τή σκηνή μέσα στό πηχτό σκοτάδι συνδυάζοντας τά ὅσα ἄκουσα... *“θεατῆς ἀθέατος σε μία ἀθέατη τραγωδία ἐνός μουσικοῦ καί σχεδόν ἀνύπαρκτου κόσμου”*. Εὐχόμενον να ἦταν ὅλα ἓνα ἄσχημο ὄνειρο. Δυστυχῶς ὅμως, τέτοιες εὐχές σ' αὐτόν τόν τόπο δέν πιάνουν ποτέ.

Κατά τίς ἑπτὰ ξεκινήσαμε γιά τήν ἐνορία τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ντούκουλα, κόσμος ἀμέτρητος μᾶς περίμενε, ἀρχίσαμε τή διανομή μέσα στό ναό.

Σέ λίγο τό ρύζι τελείωσε ἀλλῃ ὁ ναός ἦταν ἀκόμη γεμάτος κόσμος. Τους παρακάλεσα να καθίσουν να περιμένουν λίγο, ἡ χορωδία ἄρχισε να ψέλλει στά Τιπουρί καί μία ομάδα ἀναχώρησε γιά ἔκτακτη ἀγορά ἄλλῶν διακοσίων πενήντα κιλῶν ρυζιοῦ ἀπό τό πιό κοντινό παζάρι. Μετά δύο ὥρες

είχαμε τελειώσει και όλοι έφυγαν ευχαριστημένοι.

Άναχωρήσαμε για τό Τουιλιλέ και στή συνέχεια για τό Μπουγκάι, όπου φθάσαμε τις απογευματινές ώρες. Οί ίδιες σκηνές και οι ευχαριστίες του κόσμου για τους δωρητές και για μās. Είχα την άπορία πόσο θά βοηθοῦσαν δυόμισι - τρία κιλά ρύζι πού μοιράζαμε κατ' άτομο; Μοῦ τήν ἔλυσε ὁ Πρόεδρος τῆς ἐνορίας τοῦ Τουιλιλέ: "Ὁ κόσμος θά πάρει μιά μεγάλη ἀνάσα μέ τή βοήθειά σας, χρήματα δέν υπάρχουν ἀκόμα, τά πάντα ἔχουν ἀνέβει στά ὕψη λόγῳ τῆς δυσκολίας καί τοῦ καιροῦ πού διπλοσιάζει τά μεταφορικά, ἔτσι ὁ κόσμος ἀναγκάζεται νά τρώει καθημερινά κάποια εἶδη χόρτων, πού ἂν τά τρῶς συνέχεια μετά πέντε ἡμέρες ἀρχίζουν τά φαινόμενα συνεχοῦς διάρροιας καί δέν εἶναι εὐκολο οὔτε γιατρό νά βρεῖς οὔτε φάρμακα νά ἀγοράσεις".

Τό βράδυ ἔφτασε μιά ὁμάδα ἀνθρώπων κάθε ἡλικίας ἀπό τίς ἐνορίες τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος Γκιρί καί τοῦ ἁγίου Χριστοφόρου Μπουρού, μοιράσαμε τό ρύζι σέ μικρότερες ποσότητες καί ἀναχώρησαν, μιά μακριά σειρά μέσα στό σκοτάδι. Ἡ διανομή θά γινόταν αὔριο.

30.8.05 Κατά τίς τέσσερις τά ξημερώματα ἄρχισε νά πέφτει μιά δυνατή βροχή μέ ἀέρα, ξυπνήσαμε γιατί ἦταν ἀδύνατο νά συνεχίσουμε τόν ὕπνο. Τό γιατί γέμισε ἀπό παντοῦ μέ νερά τῆς βροχῆς.

Μείναμε νά κοιτᾶμε τή βροχή καί νά παρακαλᾶμε νά σταματήσει γρήγορα, τά πιό εὐοίωνα προγνωστικά ἀπό τούς ντόπιους μετεωρολόγους μιλοῦσαν γιά σύντομη βροχή πέντε ὥρων· τελικά κράτησε ἑπτά.

Ἔπρεπε νά ἀλλιάξουμε τό πρόγραμμά μας, γιατί τό αὐτοκίνητο ἦταν ἀδύνατο νά κάνει ἔστω καί ἓνα μέτρο ἀπόσταση καθῶς καί τό τελευταῖο σημεῖο τοῦ δρόμου χάθηκε μέσα στό νερό. Συσκέψεις ἐπί συσκέψεων στίς ὁποῖες μετεῖχαν καί οἱ τοπικοί μετεωρολόγοι. Τά πάντα δύσκολα... κάποιος

ἔριξε τήν ἰδέα νά ρωτήσουμε τά ταξί - μηχανάκια τῆς περιοχῆς.

Οἱ τέσσερις ταξιτζήδες βλέποντας ὅτι μᾶλλον δέν θά μπορούσαν νά δουλέψουν στήν περιοχή τους ἀποφάσισαν νά τό ρισκάρουν καί πρότειναν ἓνα ἔξωφρενικό δρομολόγιο. Ἐφ' ὅσον ἦταν ἀδύνατο νά προσεγγίσουμε τό σημεῖο τῆς λίμνης ἀπ' ὅπου θά μπορούσαμε νά περάσουμε μέ τίς πιό γες, θά περνούσαμε τά σύνορα, θά μπαίναμε στό Τσάντ καί μετά ἀπό κάποια βατή γέφυρα θά ξαναμπαίναμε στήν περιοχή τοῦ Καμερούν, ὅπου βρίσκονται τά χωριά Γκιρί καί Μπουρού. Συμφωνήσαμε τήν τιμή γιά ὕψος νεροῦ μέχρι τό γόνατο, ἂν θά βρίσκαμε πιό πολύ θά δίναμε κάτι παραπάνω.

Ἔτσι ξεκινήσαμε γιά τή Φιάνγκα, συνοριακή πόλη-πύλη τοῦ Τσάντ, μετά ἀπό πολλὰ σβησίματα καί ξεκινήματα φθάσαμε σέ νερό πάνω ἀπό τό γόνατο, κατεβήκαμε καί συνεχίσαμε πεζοί μέσα σέ ἓνα ποτάμι καί ἀνάμεσα σ' ἓνα πολύχρωμο πλῆθος ἀνθρώπων, πού κατέβαζε δέματα μέ χόρτα γιά νά τά πουλήσει στό παζάρι τῆς Φιάνγκα.

Ὅλα κυλοῦσαν ἥσυχα, ὅπως καί τό νερό πού διασιζάμε, μιά γραμμὴ ὄλοι, πάνω ἀπό ἓνα χιλιόμετρο, μαζί μας καί μερικά γαϊδούρια φορτωμένα. Ἔνα ἀπό αὐτά ἦταν καί ἡ αἰτία τοῦ πανικοῦ πού ξέσπασε δέκα λεπτά ἀργότερα, ὅταν τό ζῶο ἀντελήφθη ἓνα νερόφιδο κοντά του καί ἄρχισε νά τρέχει, ὁ κόσμος τό κατάλαβε καί ἄρχισαν νά πετοῦν τά πράγματα ἀπό τά κεφάλια τους καί νά προσπαθοῦν νά τρέξουν πρὸς κάθε κατεύθυνση πέφτοντας στό νερό καί φωνάζοντας. Μείναμε ἀκίνητοι· ἔτσι κι ἀλλοιῶς καί δεξιά καί ἀριστερά ὑπῆρχε τό ἴδιο νερό. Τό φίδι μās προσπέρασε καί χάθηκε μᾶλλον τρομοκρατημένο ἀπ' τόν ἀνθρώπινο πανικό καί χαλασμό.

Μετά ἀπό δυό λεπτά ἓνα ἀτέλειωτο γέλιο ἀπληνόνταν σέ ὄλη τήν ἀνθρωποσειρά καθῶς ἔβλεπε ὁ ἓνας τόν ἄλλο, πῶς εἶχε γίνει ἀπό τό νερό καί τή λάσπη. Μάζεψαν ὁ καθένας τά δέματά του, τά φόρτωσαν ξανά στά κεφάλια καί συνεχίσαμε νά προχωρᾶμε. Θά θυμᾶμαι αὐτό τό αὐθόρμητο γέλιο τῶν ἀνθρώπων. Εἶναι καί αὐτός ἓνας

τρόπος νά ἀντιμετωπίζεις τήν ἀνέχεια καί τίς δυσκολίες.

Στή Φιάνγκα περιμέναμε τήν κοστολόγηση, εὐτυχῶς μās εἶδαν βρεγμένους καί λασπωμένους καί πληρώσαμε κατὰ κεφάλι. Τί κι ἂν εἶπαμε γιά ποιό σκοπό πάμε; Τίποτα δέ γινόταν. Πληρώσαμε καί ξεκινήσαμε, ἀφοῦ ἀλλιάξαμε μπουζι στά τρία μηχανάκια καί ἀφοῦ γιά πολλοστή φορά τά σηκώσαμε ἀνάποδα στά χέρια, ἔτσι ὥστε νά βγεῖ τό νερό ἀπό τίς ἔξατμίσεις καί νά ξαναπάρουν μπρός.

Προχωρήσαμε γιά δυόμιση ὥρες πάνω σ' ἓνα δρόμο πού ἔμοιαζε βομβαρδισμένος ἀπό τή λάσπη καί τά νεροφαγώματα.

Στό δρόμο μιά ἀτέλειωτη σειρά μικρῶν ψαράδων μέ αὐτοσχέδια ψαρικά σύνεργα περίμενε ὑπομονετικά νά τσιμπήσει κάποιο ψάρι ἀπό τόν ἀπέραντο βάλτο. Σέ κάποια ἀναγκαστική στάση τούς πλησίασα καί εἶδα ἀπό κοντά πῶς ψάρευαν. Ἔνα κλαδί ἀπό δένδρο γιά κηλάμι, μιά ἴνα ἀπό κάποιο πηλαστικό τσουβάλι γιά πετονιά καί ἓνα ἀγκάθι ἀπό ἓνα θάμνο, ἐπιδέξια κομμένο, γιά ἀγκίστρι... καί ἡ ψαριά; μικροσκοπικά ψάρια λίγο μεγαλύτερα τῆς μαρίδας.

Φθάσαμε τό ἀπόγευμα στό Γκιρί καί μās ὑποδέχθηκαν μέ κυκλικούς παραδοσιακοὺς χορούς καί ἐπιφωνήματα. Μοιράσαμε τό ρύζι, οἱ ἴδιες ευχαριστίες. Ἐπισκεφθήκαμε τό μισοτελειωμένο πηγάδι δίπλα στό ναό τοῦ ἁγίου Παντελεήμονος, θά ἔπρεπε νά περιμένουμε νά τελειώσουν οἱ βροχές γιά νά συνεχιστεῖ τό σκάψιμό του.

Μās φιλοξένησε γιά λίγο ὁ τοπικός βασιλιάς. Μās ευχαρίστησε καί μās μίλησε ἐγκάρδια. "Ἔνα ἰατρεῖο νά μās φτιάξεις Δεσπότη μου, εἶδες πῶς εἶναι ἡ κατάσταση τῶν δρόμων· ἔτσι καί πάθει κάποιος κάτι τό μόνο πού μπορούμε νά κάνουμε εἶναι νά περιμένουμε νά πεθάνει, καμμιά ἄλλη λύση, καμμιά ἄλλη ἐλπίδα". Τί θά μπορούσες, ἄραγε, νά ἀπαντήσεις σέ μιά τέτοια ἀπεληπισμένη ἐκκλήση;

Φύγαμε γιά τό χωριό Μπουρού, ὅπου πρὶν κάναμε τήν διανομή τοῦ ρυζιοῦ μπροστά στήν παράγκα-ναό ἐπισκεφθήκαμε τό μέρος ὅπου εἶχε ἤδη ἀρχίσει ἡ ἐκκαφή καί βάλλαμε τό θεμέλιο λί-

θο γιά τήν ἐκκλήσιά τοῦ ἁγίου Χριστοφόρου καί ἑνός σχολείου.

Σάν βράδιασε πήραμε τό δρόμο τῆς ἐπιστροφῆς καί μετά ἀπό ἐξαντλητική πορεία καί μικροεπεισόδια μέ τούς συνοριακοὺς φρουροὺς γιά τήν καταβολή μικροῦ βραδινοῦ κεφαλικοῦ φόρου, φθάσαμε κατάκοποι στό γιαπί. Εἶχαμε τελειώσει τό μικρὸ πρόγραμμα τῆς διανομῆς βοήθειας. Τέλειωνε ὁ Αὐγουστος καί ἄρχιζε ἡ μεγάλη ἐπιστροφή τοῦ ἀνυποψίαστου κόσμου τῆς κατανάλωσης καί τά μετά τίς διακοπές περίφημα διαιτητικά προγράμματα σέ συμφέροντα "οικογενειακά πακέτα".

Ἄνοιξαμε δύο ἀπό τίς τελευταῖες κονσέρβες μας, φάγαμε πρόχειρα καί βυθιστήκαμε σέ ἓνα βαθύ ὕπνο. Ἴσως νᾶχαμε "πιότερο ἀνάγκη τ' ὄνειρο παρά τόν ὕπνο".

12.9.05 Ἀπό κάποια συμπτώματα, τά ὁποῖα θεώρησα ἀρχικά κάτι σάν κρουολόγημα, ἔκανα αιματολογικές ἐξετάσεις καί ἔδειξαν τήν παρουσία ἐλονοσίας.

Ἄσχημη ἐμπειρία λίγα λεπτά ὑψηλὸς πυρετός, λίγα λεπτά ὑποθερμία. Ἀκοιλούθησα θεραπευτική ἀγωγή μέ ὀρους καί μετά πέντε ἡμέρες ὑποχώρησαν τά συμπτώματα, ἔμεινε μιά κόπωση ἀπό τήν ταλαιπωρία καί ἡ ἀπώλεια πέντε περίπου κιλῶν σέ ἐλάχιστες ἡμέρες. Ὅταν ξαναέκανα αιματολογικές ἐξετάσεις ἔδειξαν ὅτι ἡ ἐλονοσία εἶχε ὑποχωρήσει, ὑπῆρχε ὁμως, κάτι καινούργιο, τυφοειδῆς πυρετός καί ξανά ἀγωγή.

Θά θυμᾶμαι τήν ἀλήθεια τῶν λόγων τοῦ Μητροπολίτου Νιγηρίας Ἀλεξάνδρου, ὁ ὁποῖος σέ τηλεφωνική μας ἐπικοινωνία γιά νά μάθει τά τῆς υγείας μου, ὅταν τοῦ ἐξιστόρησα τήν κατάστασή μου ἀπάντησε: "Καλῶς ἦλθες στήν Ἀφρική! Τώρα ἔχεις πλῆθον πολιτογραφηθεῖ στοὺς πολῖτες τοῦ κόσμου τῆς Ἀφρικῆς!".

